

Донченко Костянтин Анатолійович

Підзвітність як складник публічності органів місцевого самоврядування (на прикладі Полтавської міської ради)

УДК 323.2

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2021-4.4>

Донченко Костянтин Анатолійович
аспірант кафедри політичних наук і права
Київського національного університету будівництва і архітектури
пр. Повітрофлотський, 31,
Київ, Україна

У статті аналізуються підходи до поняття «підзвітність» як одного з елементів публічної політики органів місцевого самоврядування. Відзначається, що підзвітність можна розглядати як відносини владного суб'єкта з громадянами, в межах яких відбувається забезпечення певних стандартів та надаються відповіді (інформація) на найбільш запитувані та важливі теми. Підзвітність дозволяє громадянам контролювати та впливати на діяльність органів місцевого самоврядування.

Звітування органів місцевого самоврядування дає можливість отримати доступ до даних про ефективність їхньої діяльності, на основі чого відбувається подальша реакція суб'єктів політики. Наголошується, що відповідальність є невід'ємним елементом, який має забезпечувати впровадження принципу підзвітності в роботу органів влади. Метою статті є дослідження принципу підзвітності у діяльності місцевої влади на прикладі Полтавської міської ради. Використано підхід неонституціоналізму, зокрема, теорію «принципала – агента», метод експертних оцінок, порівняльного аналізу.

На прикладі Полтавської міської ради показано складники підзвітності органу місцевого самоврядування та розглядаються тенденції зміни рівня підзвітності муніципалітету в 2014–2018 рр. Джерелом, на якому базується стаття, стали матеріали Індексу публічності місцевого самоврядування – щорічного вимірювання публічності обласних центрів України, Громадянської мережі ОПОРА. У Полтавській області за методологією працював Аналітичний центр «Бюро економічних та соціальних досліджень». Загальноукраїнські тенденції свідчать про поступове збільшення рівня публічності в містах. Водночас Полтавська міська рада отримує низькі бали за принципом «підзвітність». Імовірною причиною є політична ситуація в місті, яка позначилася на управлінських рішеннях. У Полтаві тривалий час існувала політична коаліція за відсутності альтернатив, що дозволяло нехтувати окремими інструментами комунікації та взаємодії з мешканцями міста. Лише у 2018 р. коаліція почала розпадатися, результатом чого стало масове відкликання депутатів навесні та влітку 2018 р. і висловлення недовіри міському голові. Низький рівень підзвітності у Полтавській міській раді стосується насамперед звітування депутатського корпусу та виконавчих органів міської ради. Підзвітність депутатів міської ради кілька років оцінювалася в нуль балів.

Ключові слова: публічна політика, публічність, місцеве самоврядування, підзвітність, відповідальність, звітування.

Вступ. Підзвітність є невід'ємною частиною функціонування органів місцевого самоврядування та одним із складників публічності. Звітування дозволяє зацікавленим сторонам одержати інформацію про ефективність роботи та реагувати на недотримання взятих зобов'язань. Громадяни отримують можливість контролю за діяльністю обраних представників, інші політичні суб'єкти на основі звітів оцінюють результати діяльності влади та можуть планувати свої кроки відповідно до вимог ситуації. Хоча поняття «підзвітність» може здатися наближеним до фінансового та економічного аспектів діяльності органів влади, невід'ємним є політичний складник (обмін інформацією, контроль, взаємодія з іншими політичними суб'єктами).

Питаннями дослідження підзвітності займалися М. Гармон, М. Дубнік, Р. Бен, Н. Латигіна, О. Калгін, Г. Купряшин. Над вивченням правового статусу органів місцевого самоврядування працювали І. Бутко, В. Головченко, В. Кампо, О. Корпань, М. Краснов, В. Куйбіда. Окремі аспекти підзвітності

у світлі фінансового контролю розглядали Т. Байдашнікова, Т. Боровкова, О. Чечуліна.

Мета та завдання. Мета статті – дослідження принципу підзвітності в діяльності місцевої влади на прикладі Полтавської міської ради.

У статті використані дані щорічного вимірювання публічності обласних центрів України, що проводиться Громадянською мережею ОПОРА з 2013 р. [1].

Методи дослідження. Під час дослідження використовувався підхід неонституціоналізму до аналізу політичних інституцій, порівняльний аналіз та експертна оцінка.

Результати. Підзвітність є підціллю 16.6 «Створення ефективних, підзвітних та прозорих установ на всіх рівнях» з-поміж 17 цілей Сталого Розвитку ООН [2]. У Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 р. підзвітність є напрямом реформування, який включає прозорість роботи, вільний доступ до публічної інформації, організацію системи органів державного управління з чітким визначенням підзвітності, можливість судового перегляду рішень [3].

Н. Шульга доходить висновку, що «підзвітність у державному управлінні має три аспекти: 1) прозорість; 2) відповідальність; 3) підконтрольність». Автор зазначає, що розуміння терміна «підзвітність» полягає в розгляді його як способу реалізації і підтримання відповідальності під час регулювання відносин між особами (підрозділами, органами). Цей спосіб включає [4, с. 137]: зобов'язання виконувати певну функцію у визначені терміни в межах наявних ресурсів та з дотриманням встановлених стандартів якості; відповідальність за виконання взятих зобов'язань, незважаючи на делегування окремих повноважень; звітування про результати своєї діяльності тим, хто має в цьому законний інтерес; обґрунтування прийнятих управлінських рішень і реагування на виявлені недоліки та зауваження зацікавлених сторін.

В огляді «Кто будет подотчетным? Права человека и повестка дня в области развития на период после 2015 г.» Управління Верховного комісара ООН з прав людини підзвітність вимагає, щоб державні посадові особи й установи обґрунтовано мотивували свої дії перед особами, на яких впливають прийняті ними рішення, звітували перед наглядовими органами, а також виборцями і суспільством в цілому. Виділяють три аспекти підзвітності: обов'язок влади ставитися з відповідальністю до своїх дій; відповідати за них перед тими, на кого такі дії впливають; застосовувати санкції, якщо їхня поведінка і пояснення не виправдовують очікувань [5, с. 4].

Громадська організація «Трансперенсі Інтернешнл Україна» у вимірюванні Рейтингу підзвітності 50 міст України тлумачить підзвітність як стан відносин між органами місцевого самоврядування та громадянами, за якого в громадян є реальна можливість бути залученими та впливати на процеси вироблення політик, контролювати й перевіряти діяльність органів місцевого самоврядування, а ті зобов'язані публічно звітувати про свою діяльність [6].

Підзвітність можна розглядати як відносини між наділеними владою і тими, хто таку владу їм надав, в яких останні мають право утримувати перших у межах певного набору стандартів, оцінювати, наскільки повно вони виконують свої обов'язки в світлі цих стандартів, накладати санкції, якщо буде встановлено їх невиконання [7, с. 111]. Інше тлумачення – це обов'язок давати відповіді (тобто обов'язок надавати інформацію і пояснення; право ставити питання і чекати обґрунтованих відповідей), а також притягнення до відповідальності (тобто можливість притягати певні органи до відповідальності за їхні дії, зокрема, ті, які тягнуть за собою покарання) [8].

Д. Брінкерхоф [9, с. 7] виділяє кілька типів підзвітності органів влади: 1) фінансова підзвітність – моніторинг та оприлюднення інформації про роз-

поділ, розміщення та використання фінансових ресурсів; 2) підзвітність за результатами, що передбачає звіти про досягнення на шляху до раніше встановлених цілей; 3) демократична (політична) підзвітність, яка базується на інститутах та механізмах, що забезпечують виконання урядом передвиборчих обіцянок, працюють на основі суспільної довіри, зводять до єдиного цілого та висловлюють інтереси громадян, реагують на поточні й прогнозовані потреби та проблеми суспільства.

Невід'ємною частиною підзвітності є накладення санкцій. Відповідальність (answerability) без санкцій розглядається як слабка підзвітність [9, с. 5].

Підзвітність в Індексі публічності місцевого самоврядування охоплює процес систематичного інформування громадськості про результати та ефективність роботи муніципальних інституцій, використання громадських ресурсів та бюджетних коштів [10, с. 58].

До підзвітності вимірювання відносять такі індикатори, як:

- для міського голови – «1.6. Фінансові ресурси муніципалітету» (3 питань) та «1.7. Звіт про результати діяльності міського голови» (8 питань);
- для виконавчого комітету міської ради – «2.8. Звітування про результати діяльності виконавчих органів ради» (9 питань), «2.9. Фінансові ресурси муніципалітету» (11 питань) та «2.10. Регуляторна політика» (1 питання);
- для депутатів міської ради – «3.6. Звіти про результати діяльності» (10 питань).

Підзвітність Полтавського міського голови

Перше вимірювання Індексу публічності місцевого самоврядування містило лише один показник індикатора «1.6. Фінансові ресурси муніципалітету» – наявність річного звіту про виконання бюджету на вебсайті органу місцевого самоврядування. В подальшому додана необхідність розміщення на вебпорталі spending.gov.ua даних про використання публічних коштів та оприлюднення інформації про перелік та ставки місцевих податків і зборів.

Індикатор «1.7. Звіт про результати діяльності міського голови» містить 8 показників: інформування міським головою про виконання місцевих цільових програм та програм соціально-економічного та культурного розвитку; звітування перед міською радою про здійснення державної регуляторної політики виконавчими органами ради; звітування міським головою про роботу виконавчих органів раз на рік; звітування міським головою про свою роботу на відкритій зустрічі перед територіальною громадою; оприлюднення звітів тощо.

До вимірювання за 2017 р. індикатор містив дев'ятий показник щодо способу інформування міським головою населення про виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку.

Таблиця 1

Динаміка зміни індикаторів «1.6. Фінансові ресурси муніципалітету» та «1.7. Звіт про результати діяльності міського голови» Полтавської міської ради

Індикатор/рік	2014	2015	2016	2017	2018
1.6. Фінансові ресурси муніципалітету	–	–	100%	79,3%	78%
1.7. Звіт про результати діяльності міського голови	–	–	60,1%	37,3%	3%

Таблиця 2

Динаміка зміни принципу «Підзвітність міського голови» Полтавської міської ради

Принцип/рік	2014	2015
Підзвітність міського голови	72%	57%

Таблиця 3

Динаміка зміни індикатора «2.8. Звітування про результати діяльності виконавчих органів ради» Полтавської міської ради

Індикатор/рік	2014	2015	2016	2017	2018
2.8. Звітування про результати діяльності виконавчих органів ради	–	–	16,3%	31,3%	16%

Статут територіальної громади міста Полтави регулює звітування міського голови перед громадою у статті 62, де визначається, що міський голова не рідше одного разу на рік звітує про свою роботу перед територіальною громадою на відкритій зустрічі з громадянами. Процедура звітування не деталізована (табл. 1).

У 2014 та 2015 рр. індикатори формували принцип «Підзвітність міського голови» (табл. 2).

У 2018 р. індикатор «1.7. Звіт про результати діяльності міського голови» є найнижчим у вимірюванні Полтавської міської ради. Наявна тенденція до зниження, що демонструє закритість міського голови щодо звітування. Одним із факторів, який вплинув на результати, є висловлення недовіри депутатами міському голові міста Полтави О. Мамаю 14 вересня 2018 р. Таким чином, вимірювання за 2018 р. включало період часу, коли функції міського голови виконував секретар міської ради О. Шамота. В результаті за 2018 р. відсутнє звітування міського голови.

Підзвітність виконавчих органів Полтавської міської ради

Індикатор «2.8. Звітування про результати діяльності виконавчих органів ради» включає показники щодо процедури звітування виконавчим комітетом міської ради: наявність звітів на вебсайті міської ради (зокрема, щодо цільових програм, про перебіг та результати відчуження комунального майна, звіти щодо розгляду запитів на інформацію); звітування перед територіальною громадою; наявність звітів про перебіг та результати відчуження комунального майна; наявність наглядових рад на комунальних підприємствах.

Індекс публічності за 2014 р. містив 8 показників індикатора. Закон «Про внесення змін до дея-

ких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної та комунальної власності» від 2 червня 2016 р. № 1405-VIII передбачив утворення наглядових рад комунальних підприємств. До виключної компетенції сільських, селищних, міських рад віднесено, зокрема, визначення критеріїв, відповідно до яких утворення наглядової ради є обов'язковим; визначення низки питань, що належать до виключної компетенції наглядової ради комунального унітарного підприємства; встановлення вимог до незалежних членів наглядової ради. Відповідно, у вимірюванні за 2017 р. додано показник щодо наявності наглядових рад при комунальних підприємствах.

Індикатор демонструє низький рівень звітування про результати діяльності в міській раді. Зокрема, потребують оприлюднення звіти виконавчих органів на вебсайті міської ради, проміжні звіти про перебіг виконання програм поточного року тощо. Частина звітів знаходиться на сайті міської ради, однак не систематизовані: документи розташовані в різних розділах, для доступу необхідно використовувати пошук на сайті.

Індикатор «2.9. Фінансові ресурси муніципалітету» включає 11 питань щодо: оприлюднення бюджету та звітів про виконання бюджету; публічного представлення інформації про виконання місцевого бюджету; оприлюднення звітів про перебіг та результати відчуження комунального майна; оприлюднення фінансової звітності всіх суб'єктів господарювання комунальної власності; оприлюднення звітів про виконання фінансових планів комунальних підприємств; оприлюднення звітів про виконання паспортів бюджетних програм місцевого бюджету. До цього індикатора віднесено також оприлюднення бази даних щодо

Таблиця 4

Динаміка зміни індикатора «2.9. Фінансові ресурси муніципалітету» Полтавської міської ради

Індикатор/рік	2014	2015	2016	2017	2018
2.9. Фінансові ресурси муніципалітету	–	–	33,3%	39,8%	50%

Таблиця 5

Динаміка зміни індикатора «2.10. Регуляторна політика» Полтавської міської ради

Індикатор/рік	2014	2015	2016	2017	2018
2.10. Регуляторна політика	–	–	100%	100%	100%

Таблиця 6

Динаміка зміни принципу «Підзвітність виконавчих органів» Полтавської міської ради

Принцип/рік	2014	2015
Підзвітність виконавчих органів	28%	36%

Таблиця 7

Динаміка зміни індикатора «3.6. Звіти про результати діяльності» Полтавської міської ради

Індикатор/рік	2014	2015	2016	2017	2018
3.6. Звіти про результати діяльності	0%	0%	0%	3,7%	6%

ремонту доріг (ділянки відремонтованої дороги, довжини ділянки, товщини дорожнього покриття, матеріалів, видів робіт, вартості робіт, гарантійного терміну, виконавців робіт тощо) та відомості про лікарські засоби/препарати, придбані за бюджетні кошти, розподіл таких ліків між закладами охорони здоров'я та їхні залишки в кожному з них.

У вимірюванні за 2014 р. індикатор містив 5 показників, які відображали основні дані про місцевий бюджет: наявність на сайті міської ради детальної інформації про структуру та обсяг видатків місцевого бюджету; наявність інформації про фінансові ресурси, які витрачаються на забезпечення діяльності виконавчих органів; оприлюднення кварталних звітів про виконання місцевого бюджету; публічне представлення інформації про виконання місцевого бюджету; публікацію звітів про перебіг та результати відчуження комунального майна. У вимірюванні за 2016 р. додано показник щодо оприлюднення фінансової звітності суб'єктів господарювання комунальної власності. Інші 5 показників додано вже у вимірюванні за 2018 р. (табл. 4).

Індикатор «2.10. Регуляторна політика» містить лише один показник – оприлюднення звітів про відстеження результативності регуляторних актів (табл. 5).

В Індексі публічності за 2014 та 2015 рр. індикатори «2.8. Звітування про результати діяльності виконавчих органів ради», «2.9. Фінансові ресурси муніципалітету» та «2.10. Регуляторна політика» включалися до принципу «Підзвітність виконавчих органів» (табл. 6).

Підзвітність депутатів Полтавської міської ради вимірює один індикатор – «3.6. Звіти про результати діяльності», до складу якого входить 10 показників: оприлюднення звітів про роботу депутатських комісій на сайті ради; звітування постійних комісій перед радою; затвердження міською радою рішення про терміни проведення звітів депутатів перед виборцями та наявність графіка звітування депутатів; наявність звітів про роботу депутатів на вебсайті ради; безпосереднє звітування депутатів перед виборцями відповідного виборчого округу не рідше 1 разу на рік тощо.

У вимірюваннях за 2014–2016 рр. індикатор містив 11 показників. В Індексі публічності місцевого самоврядування з 2017 р. показник щодо звітування депутатів за виконання доручень виборців відсутній.

Звітування депутатів є одним із найнижчих показників Полтавської міської ради. Зокрема, у вимірюванні за 2018 р. з можливих 1000 балів (10 питань з максимумом 100 балів) рада отримала лише 50. В попередні роки індикатор демонстрував низький рівень (табл. 7).

Регламент Полтавської міської ради сьомого скликання, затверджений рішенням ради від 25 грудня 2015 р., містить загальну інформацію щодо звітування депутатів міської ради. Пункт 8 розділу 6 встановлює, що «Депутат періодично, але не менш як один раз на рік, зобов'язаний звітувати про свою роботу й роботу ради перед виборцями і перед колективами та об'єднаннями громадян».

Цей же пункт встановлює й обов'язки апарату міської ради щодо звітування депутатів. Зокрема,

апарат ради здійснює облік та контроль такої процедури, веде графік та висвітлює в ЗМІ процес звітування депутатів ради. Також апарат ради постійно оприлюднює на сайті ради перебіг проведення процедури та процесу звітування, а також упродовж 10 днів з моменту звіту депутата перед виборцями оприлюднює електронну версію такого звіту на офіційному сайті ради.

Вимірювання таких показників, як звітування постійних комісій перед радою; затвердження рішення про терміни проведення звітів депутатів перед виборцями; наявність графіку звітування депутатів; інформування депутатами ради та виконавчими органами про результати звітування, відбувається через подання запитів на доступ до публічної інформації до міської ради. Відповідно, відсутність наявної інформації тлумачиться як нульовий результат показника.

Звітування окремими депутатами не впливає на загальну тенденцію – відсутність звітів депутатського корпусу. На нашу думку, саме міська рада має бути центром, який агрегує інформацію про діяльність депутатів. Саме до міської ради мешканці міста можуть звернутися в разі пошуку інформації про окремих депутатів. Варто врахувати, що соціальні мережі створили можливість для безпосереднього спілкування депутатів та виборців, але мають низку недоліків, головні з яких для нас – це неструктурованість інформації та значний шанс пропустити важливу інформацію (наприклад, про час звітування).

Висновки. Підзвітність включає контроль за діяльністю суб'єкта за допомогою звітування та відповідальність за невиконання функцій/недосягнення поставлених цілей. Звітування суб'єктів місцевої влади частково формалізоване законодавством та місцевими нормативно-правовими актами, наприклад, становленням необхідності звітування міського голови про свою діяльність. Процедури звітування часто не прописані детально, що дає можливість для політичного маневру. Відповідальність носить політичний характер, оскільки на місцевому рівні займання керівних посад в органах місцевого самоврядування, ймовірно, залежить від політичної ситуації, а не від показників роботи. Для виборних посад міського голови та депутатів ради відповідальність настає у період виборчого процесу. Відкриття депутатів та недовіра міському голові радше є боротьбою за перерозподіл повноважень, наприклад, масові відкликання обранців з Полтавської міської ради навесні та влітку 2018 р., які завершилися відстороненням міського голови О. Мамає. Тобто відповідальність на місцевому рівні прямо не пов'язана зі звітуванням.

Дослідження Полтавської міської ради демонструє наступні тенденції в 2014–2018 рр.: поступове зменшення підзвітності міського голови, що

частково спричинене висловленням недовіри очільнику міста в 2018 р.; низький рівень підзвітності депутатів міської ради, зокрема, відсутність інформації про звітування перед виборцями та звітів; незначне зростання підзвітності виконавчих органів ради, зокрема, оприлюднення фінансової інформації про роботу муніципалітету.

Індекс публічності місцевого самоврядування демонструє тенденцію до поступового зростання публічності та її елементів – прозорості, відкритості та підзвітності. Оцінювання Полтавської міської ради показує коливання індикаторів впродовж 2014–2018 рр. Низка показників є низькими або зменшувалися до 2018 р. Підзвітність депутатів кілька років отримувала нуль балів, що частково пояснюється відсутністю у ради інформації про діяльність депутатського корпусу. Зменшилась і підзвітність міського голови, на що могли вплинути політичні події весни-літа 2018 р., коли була відкликана низка депутатів та висловлена недовіра міському голові.

Можна припустити, що низькі показники підзвітності пояснюються існуванням коаліції в міській раді, яка не відчувала політичної конкуренції та отримала монопольне право на владу. За такої ситуації використання інструментів взаємодії з мешканцями міста не розглядалось як важливе, відповідно, на перший план вийшла формальна сторона звітування (виконати законодавчі вимоги), а не функціональна (оцінити результати діяльності).

Коаліція припинила своє існування лише у 2018 р., нова більшість була утворена на базі опозиційних партій та частини сил, що входили до попередньої коаліції.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Індекс публічності місцевого самоврядування. URL: <https://publicityindex.org/> (дата звернення: 10.08.2021).
2. Goal 16. Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels. Division for Sustainable Development Goals. URL: <https://sdgs.un.org/goals/goal16> (дата звернення: 10.08.2021).
3. Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 р. ; схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474 (в редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1102-р). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 10.08.2021).
4. Шульга Н. Відповідальність і підзвітність як базові елементи розвитку державного внутрішнього фінансового контролю в Україні. *Наукові праці НДФІ*. 2011. Вип. 4. С. 131–141.
5. Кто будет подотчетным? Права человека и повестка дня в области развития на период после 2015 г. Обзор. *ОНСНР*. 2013. 21 с.

6. 10 фактів про методологію оцінювання підзвітності міст України: що варто знати? URL: <https://transparentcities.in.ua/news/10-faktiv-pro-metodolohiiu-otsiniuvannia-pidzvitnosti-mist-ukrainy-shcho-varto-znaty> (дата звернення: 10.08.2021).

7. Дніпров О. Спеціальні принципи функціонування виконавчої влади. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Юридичні науки». 2017. Вип. 884. № 1. С. 108–112.

8. Report. International Consensus: Essential Elements of Democracy URL: https://democracy-reporting.org/dri_publications/international-consensus-essential-elements-of-democracy/ (дата звернення: 10.08.2021).

9. Brinkerhoff, D. Accountability and Health Systems: Overview, Framework, and Strategies. Bethesda, MD : The Partners for Health Reformplus Project, Abt Associates Inc., 2003. 31 p.

10. Індекс публічності місцевого самоврядування. Звіт-2018 / упоряд. О. Неберікут, О. Стрелюк. Львів : ОПОРА, 2019. 64 с.

REFERENCES:

1. Indeks publichnosti mistsevoho samovriaduvannia. [Publicity Index of local self-government]. URL: <https://publicityindex.org/>. Accessed August 10, 2021. [in Ukrainian].

2. Goal 16. Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels. Division for Sustainable Development Goals. URL: <https://sdgs.un.org/goals/goal16>. Accessed August 10, 2021. [in English].

3. Stratehiia reformuvannia derzhavnoho upravlinnia Ukrainy na period do 2021 roku. [Strategy of public administration reform in Ukraine until 2021]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80#Text>. Accessed August 10, 2021. [in Ukrainian].

4. Shulha, N. (2011). Vidpovidalnist i pidzvitnist yak bazovi elementy rozvytku derzhavnoho vnutrishnoho finansovoho kontroliu v Ukraini. [Responsibility and accountability as basic elements of the development of public internal financial control in Ukraine]. *Naukovi pratsi NDFI*. No. 4. Pp. 131–141. [in Ukrainian].

5. Kto budet podotchetnym? Prava cheloveka i povestka dnia v oblasti razvytyia na peryod posle 2015 hoda. *Obzor* (2013). [Who will be accountable? Human Rights and the Post-2015 Development Agenda. Overview]. *OHCHR*. 21 p. [in Russian].

6. 10 faktiv pro metodolohiiu otsiniuvannia pidzvitnosti mist Ukrainy: shcho varto znaty? [10 facts worth knowing about the methodology for assessing the accountability of Ukrainian cities]. URL: <https://transparentcities.in.ua/news/10-faktiv-pro-metodolohiiu-otsiniuvannia-pidzvitnosti-mist-ukrainy-shcho-varto-znaty>. Accessed August 10, 2021. [in Ukrainian].

7. Dniprov O. (2017). Spetsialni pryntsypy funktsionuvannia vykonavchoi vlady. [Special principles of executive power functioning]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politehnika"*. Seriya "Yurydychni nauky". Vol. 884. No 1. Pp. 108–112. [in Ukrainian].

8. Report. International Consensus: Essential Elements of Democracy. URL: https://democracy-reporting.org/dri_publications/international-consensus-essential-elements-of-democracy/. Accessed August 10, 2021. [in English].

9. Brinkerhoff, D. (2003) Accountability and Health Systems: Overview, Framework, and Strategies. Bethesda, MD : The Partners for Health Reformplus Project, Abt Associates Inc. 31 p. [in English].

10. Neberikut, O., Streliuk, O. (2019) Indeks publichnosti mistsevoho samovriaduvannia. Zvit 2018. [Publicity Index of local self-government. Report 2018]. Lviv. 64 p.

Accountability as a component of public policy of local self-governments (on the example of Poltava City Council)

Donchenko Kostiantyn Anatoliiovych

Postgraduate Student at the Department
of Political Science and Law
Kyiv National University of Construction
and Architecture
Povitroflotsky avenue, 31,
Kyiv, Ukraine

Approaches to the concept of “accountability” as one of the elements of public policy of local self-governments are analyzed. It is noted that accountability can be seen as a relationship between the authorities and citizens, in which certain standards are being met and answers (information) are provided on the most requested and important topics. Accountability allows citizens to control and influence the activities of local governments.

Reporting of local self-governments provides access to data on the effectiveness of their activities, on the basis of which there is a further reaction of policy actors. It is emphasized that responsibility is an integral element that should ensure the implementation of the principle in the work of public authorities. The purpose of the article is to study the principles of accountability of local self-governments on the example of Poltava City Council. The method of expert assessments, comparative analysis and the approach of neo-institutionalism are used.

On the example of Poltava City Council the components of accountability of local self-government are shown and tendencies in the level of accountability in 2014–2018 are considered. The article is based on the materials of the Publicity Index of local self-government – an annual measurement of the publicity of regional centers of Ukraine. National trends indicate a gradual increase in the level of publicity in cities. But Poltava City Council received low scores on the principle of “accountability”. The probable reason is the political situation in the city, which is reflected in management decisions. For a long time, there was a political coalition in Poltava in the absence of alternatives, which allowed neglecting certain tools of communication and interaction with the city’s residents. The coalition begin to disintegrate in 2018, resulting in a mass recall of members of local council and a vote of no confidence in the mayor. The low level of accountability in the Poltava City Council concerns, first of all, the reporting of the deputy corps and executive bodies of the city council. The accountability of members of local council for several years was estimated at zero points.

Key words: public policy, publicity, local self-government, accountability, responsibility, reporting.